



Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund
Regional Council of Southwest Finland

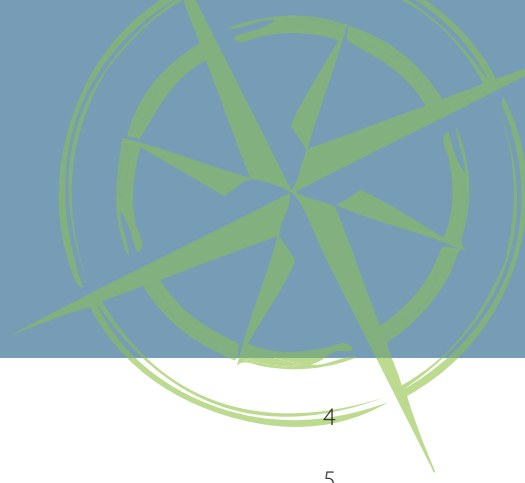
MITEN VARSINAIS-SUOMI MAKAA

MAAKUNNAN KEHITTÄMISEN NÄKÖKULMIA VUONNA 2013



MITEN VARSINAIS-SUOMI MAKAA
Maakunnan kehittämisen näkökulma vuonna 2013
Varsinais-Suomen liitto
PL 273 (Ratapihankatu 36) 20101 Turku
p. (02) 2100 900
fax. (02) 2100 901
ISBN 978-952-5599-88-6

SISÄLLYSLUETTELO



TIIVISTELMÄ	4
SAMMANDRAG	5
1. ALUKSI	6
2. LYHYT KATSAUS MAAKUNNAN TILAAN	6
3. MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTUMINEN	7
3.1 Monipuolinen osaaminen ja kilpailukykyiset elinkeinot	7
3.2 Eheä yhdyskuntarakenne ja vetovoimainen toimintaympäristö	8
3.3 Kattavat hyvinvointipalvelut ja turvallinen elämä	9
MAAKUNTAOHJELMAN 2011-2014 TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMISTILANNE	10
TL 1 Monipuolinen osaaminen ja kilpailukykyiset elinkeinot	10
TL 2 Eheä yhdyskuntarakenne ja vetovoimainen toimintaympäristö	11
TL 3 Kattavat hyvinvointipalvelut ja turvallinen elämä	12

TIIVISTELMÄ

Työttömyyden kasvu on kevään 2013 aikana kiihtynyt. Vielä vuosittain maakunnan työttömyystilanne oli samalla tasolla koko maan kanssa, mutta viimeisen vuoden aikana maakunnan työttömyys on kasvanut koko maata nopeammin.

Varsinais-Suomen nykyisen taloussuhdanteen tekee vaikeaksi erityisesti se, että sekä teollisuuden että rakentamisen tilaukset ovat vähentyneet. Huomattava osa palveluista on sidottu alueen teollisuus- ja rakennustuotannon kehitykseen. Suhdanteiden epävarmuus tulee heijastumaan ennen pitkää myös palveluiden kyntään.

Opetus- ja kulttuuriministeriön keväällä 2013 antamassa ehdotuksessa ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjäkohtaisista opiskelijamääristä koulutuspaikkoja supistetaan merkittävästi etenkin Itä- ja Pohjois-Suomessa. Suurin kasvu kohdistuu metropolialueelle. Varsinais-Suomessa OKM:n esityksessä tavoitellaan muutamien kymmenien paikkojen kokonaisuusväylystä vuosina 2012 – 2016.

Pitkällisen väennön jälkeen on saatu varmistettua Turun telakalla tehtävien TUI –alusten tilauksen rahoitus. Varsinais-Suomen telakatyöryhmä vaikutti osaltaan rahoituksen varmistumiseen. STX:n eteläkorealainen emoyhtiö on ilmoittanut olevansa valmis myymään Suomessa omistamansa telakat.

Meri- ja metalliteollisuuden toimialan äkillinen rakennemuutosstatus loppui vuoden 2012 lopussa. Salon status jatkuu tämän vuoden loppuun. Syyskuussa 2012 valtioneuvosto nimesi Kemiönsaaren kunnan äkilliseksi rakennemuutosalueeksi vuoden 2015 loppuun saakka. Rakennemuutoksen hoitamiseksi on toteutettu paljon toimenpiteitä ja niille on saatu rahoitusta, mutta siitä huolimatta on haasteita uusien kasvualojen saamisessa.

Turku Touringin toiminta on vakiintunut koko maakunnan matkailun kehittäjänä ja koordinoijana sekä matkailuelinkeinon edunvalvojana. Matkailijavirrat Varsinais-Suomeen muualta kuin Venäjältä ovat olleet menossa alaspäin.

Työ- ja elinkeinoministeriöön on keväällä 2013 jätetty Turun kaupunkiseudulta hakemukset Innovatiiviset kaupungit 2014+ (INKA) sekä kaupunkiseutujen kasvusopimusmenettelyyn. Ensimmäiset neuvottelut kasvusopimuksesta ja INKA:sta on käyty TEM:in ja Turun kaupunkiseudun välillä toukokuun loppupuolella.

Tulevan EU –ohjelmakauden 2014–2020 valmistelu on käynnistynyt. Nykyisessä Central Baltic –ohjelmassa mukana olevat jäsenvaltiot (Suomi ml. Ahvenanmaa, Ruotsi, Viro ja Latvia) ovat yhteisellä mandaattikirjeellään valtuuttaneet Varsinais-Suomen liiton toimimaan myös uuden ohjelman hallinnoijana. Manner-Suomen rakennerahasto-ohjelma 2014–2020 muokkaantuu työ- ja elinkeinoministeriön vahvassa ohjauksessa. Alueiden valmistelemat alueelliset suunnitelmat (Etelä/Länsi-Suomi -alue ja Itä/Pohjois-Suomi -alue) ovat jäämässä vähälle huomiolle ohjelmassa.

Turun kaupungin ja Varsinais-Suomen liiton aloitteesta syntynyt Turku-prosessi hyväksyttiin syksyllä 2012 virallisesti osaksi EU:n Itämeri-strategiaa. Turku-prosessin tehtävänä on vastata yhdessä Itämeren valtioiden neuvoston CBSS:n kanssa strategian ulkoisesta olottuvuudesta, erityisesti suhteista Venäjään.

Vuonna 2012 Turun lentoaseman kautta kulki yli 450 000 matkustajaa. Vuoden 2013 alkupuolelle matkustajamäärät ovat olleet laskussa. Pikalentorahdissa Turun lentoasemasta on kehittynyt merkittävä keskus. Lentoliikenneyhteyksien pitkäjänteisen markkinoinnin ja kehittämisen haasteena on lentoyhtiöiden nopeatemppoinen päätöksenteko reittien operoinnin suhteen.

Ympäristöministeriö vahvisti maaliskuussa 2013 maakuntavaltuuston joulukuussa 2010 hyväksymän Varsinais-Suomen maakunta-kaavan Loimaan seudun, Turun seudun kehyskuntien, Turunmaan ja Vakka-Suomen alueille. Vahvistamispäätöksen myötä on koko maakunnan alueella nyt voimassa oleva Varsinais-Suomen maakunta-kaava, yhtäläinen juridinen maankäytönsuunnittelun ohjausväline.

Turun kaupunkiseudulle laadittu kestävä kehitystä ja alueen veto-voimaisuutta edistävä rakennemalli (RM35) hyväksyttiin yhteiseksi strategiseksi maankäytön suunnittelun linjaukseksi alueen kunnissa keväällä 2012.

Valtioneuvoston liikennepoliittisessa selonteossa eduskunnalle 2012 huomioitiin yhteysvälihanke vt 8 Turku–Pori hallituskaudella 2012–2015 aloitettavana liikenneverkon kehittämishankkeena. Maaliskuun 2013 hallituksen kehysriihessä hyväksyttiin 100 milj. euron investointihankkeen käynnistämisen valtatielle 8 Turku–Pori yhteysväli tällä hallituskaudella. Yhteysvälihanke kokonaiskustannusarvio on 210 miljoonaa euroa.

TEHO Plus - Maatalouden vesiensuojelun tehostaminen - hanke 2011–2013 jatkaa työtä maatalouden vesistö- ja ympäristökuormituksen vähentämiseksi sekä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Mukana on lähes 200 maatilaa.

Turun seudun jätevoimalaa koskeva YVA-selvitys on valmistunut. Kevään 2013 aikana YVA-selvityksiä esitellään yleisölle ja tämän jälkeen on tarkoitus tehdä päätöksiä jätevoimalan sijoittamisesta. Tähtäimessä on, että uusi jätevoimala aloittaisi toimintansa vuonna 2017 tai 2018.

Kuntien omat vesihuoltosuunnitelmat ovat Varsinais-Suomessa erittäin hyvin ajan tasalla. Suurten vesihuoltolaitosten toteuttaminen on onnistunut hyvin, mutta jätevesiosuuskuntapuolella eteneminen on ollut hitaampaa rahojen puutteen vuoksi.

Vuotta 2012 leimasi kuntarakennelain ja valtionosuusjärjestelmäuudistuksen valmistelu sekä tarkoituksenmukaisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen selvittäminen. Uudistustyön keskeneräisyys ja epätietoisuus tulevasta kuntarakenteesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteesta on vaikeuttanut kuntayhteistyön täysimääräistä kehittämistä koko kuntakentällä. Lisäksi vapaaehtoiset kuntien yhdistymisestä käytävät tunnustelut on koettu epätarkoituksenmukaisiksi kunnes kuntauudistuksen kokonaisuus on selvä.

Turun seudun kehyskunnille ollaan parhaillaan laatimassa yhteistä kotouttamisohjelmaa. Yhteisellä ohjelmalla on tarkoitus tukea pienempien kuntien kykyä suoriutua uudistuvan lain tuomista velvoitteista.

SAMMANDRAG

Arbetslöshetsgraden har under våren 2013 accelererat. För ett år sedan låg arbetslöshetsgraden på samma nivå som i hela landet, men under det senaste året har landskapets arbetslöshet vuxit snabbare än den nationella arbetslösheten.

Den ekonomiska konjunkturen i Egentliga Finland är svår speciellt för att beställningarna både inom byggbranschen och inom industrin minskat. En stor del av servicebranschen är anknuten till regionens utveckling inom industri och byggproduktion. Den osäkra konjunkturen kommer förr eller senare att avspeglar sig på serviceefterfrågan.

I Undervisnings- och kulturministeriets förslag våren 2013 ska antalet studieplatser inom den grundläggande yrkesutbildningen minskas rejält utifrån utbildningsanordnarnas studerandeantal, speciellt i östra och norra Finland. Den största tillväxten sker på metropolområdet. I Egentliga Finland strävar UKM i sitt förslag till att öka antalet studieplatser med några tiotal under åren 2012-2016.

Efter en lång kamp har man äntligen säkrat finansieringen för TUI-fartygsordern vid Åbovarvet. Egentliga Finlands varvsarbetsgrupp arbetade för sin del för att säkra finansieringen. Det sydkoreanska moderbolaget STX har meddelat att de är redo att sälja varven som de äger i Finland.

Havs- och metallindustrins status som akut strukturomvandlingsområde slutade vid slutet av år 2012. Salos status fortsätter hela det här året. I september 2012 utnämnde statsrådet Kimitoön till akut strukturomvandlingsområde fram till slutet av år 2015. För att sköta om strukturomvandlingarna har flera åtgärder genomförts och finansierats, men trots det finns det svårigheter i att finna nya tillväxtbranscher.

Turku Tourings verksamhet har etablerats som hela landskapets turismfrämjare och –koordinerare samt som turismens intressebevakare. Turistströmmarna från andra håll förutom Ryssland har varit nedgående.

Under våren 2013 har man från Åbo stadsregion lämnat in ansökningar till Arbets- och näringsministeriet för att delta i programmet Innovativa städer 2014+ (INKA) och i stadsregionernas tillväxtavtal. De första förhandlingarna om tillväxtavtalet och INKA har förts mellan Arbets- och näringsministeriet och Åbo stadsregion i slutet av maj.

Förberedelserna för den kommande EU-programperioden 2014-2020 har inletts. Medlemsländerna i det nuvarande Central Baltic-programmet (Finland inkl. Åland, Sverige, Estland och Lettland) har med ett gemensamt mandatsbrev legitimerat Egentliga Finlands förbund att fungera som administrativ part för det nya programmet. Strukturprogrammet 2014-2020 för fastlandet i Finland formas i Arbets- och näringsministeriets starka styrning. De regionala planerna som regionerna förbereder (södra/sydvästra Finlands område och östra/norra Finlands område) ser ut att få lite uppmärksamhet i programmet.

Åboprocessen som kommit till på Åbo stads och Egentliga Finlands förbunds initiativ godkändes hösten 2012 som en officiell del av EU:s Östersjöstrategi. Åboprocessens uppgift är att tillsammans med Östersjöstaternas råd CBSS ansvara för strategins yttre dimension, speciellt relationerna till Ryssland.

År 2012 besökte över 450 000 resenärer Åbo flygplats. I början av år 2013 har antalet resenärer varit nedgående. Åbo flygplats har utvecklats

till ett betydande center för snabbflygfrakt. En utmaning för utvecklingen av den långsiktiga marknadsföringen av trafikförbindelser är flygbolagens snabba beslutsfattande om vem som sköter om vilka flyggrutter.

I mars 2013 fastställde Miljöministeriet Egentliga Finlands landskapsplan för Loimaaregionen, Åbo kranskommuner, Åboland och Vakka-Suomi. Landskapsfullmäktige godkände landskapsplanen redan i december 2010. I och med fastställandet är Egentliga Finlands landskapsplan i kraft i hela landskapet och fungerar således som ett styrredskap för en enhetlig juridisk markanvändningsplanering.

En strukturmodell (RM35) har gjorts upp för Åbo stadsregion för att främja hållbar utveckling och regionens dragningskraft. Våren 2012 godkändes strukturmodellen av regionens kommuner som gemensamma riktlinjer för strategisk planering av markanvändningen.

I statsrådets trafikpolitiska redogörelse till riksdagen 2012 uppmärksammades trafikleden riksväg 8 Åbo-Björneborg som ett av trafiknätverkets utvecklingsprojekt som påbörjas under regeringsperioden 2012-2015. I budgetmänglingen i mars 2013 godkändes påbörjandet av ett 100 miljoner euros investeringsprojekt för trafikleden riksväg 8 Åbo-Björneborg under denna regeringsperiod. Helhetskostnadsbedömningen för trafikledsprojektet är 210 miljoner euro.

Projektet TEHO Plus - Effektivare vattenskydd inom lantbruket 2011-2013 fortsätter arbetet med att minska lantbrukets vatten- och miljöbelastning samt att främja naturens mångfald. Närmare 200 lantgårdar deltar i projektet.

MKB-utredningen för Åboregionens avfallskraftverk är färdigt. Under våren 2013 presenteras MKB-utredningarna för allmänheten varefter syftet är att fatta beslut om var avfallskraftverket ska placeras. Målet är att det nya avfallskraftverket ska vara i funktion år 2017 eller 2018.

Kommunernas egna vattentjänstplaner är uppdaterade i Egentliga Finland. Genomförandet av stora vattentjänstverk har lyckats bra, men angående andelslagen för avfallsvatten har utvecklingen varit långsammare på grund av resursbrist.

År 2012 präglades av förberedelserna för kommunstrukturlagen och reformen för statsandelsystemet samt av utredningarna för en ändamålsenlig servicestruktur för social- och hälsovården. På grund av det pågående reformarbetet och osäkerheten kring den kommande kommunstrukturen och social- och hälsovårdens servicestruktur har en full utveckling av kommunsamarbetet försvårats på hela kommunfältet. Dessutom har de frivilliga sonderingarna för kommunsammanslagningar upplevts som oändamålsenliga innan kommunreformens helhet är klar.

För tillfället görs ett gemensamt integrationsprogram upp för Åbo kranskommuner. Syftet med det gemensamma programmet är att stöda de mindre kommunernas beredskap att sköta om de förpliktelser som den nya lagen medför.

1. ALUKSI

Varsinais-Suomen maakuntaohjelma 2011-2014 sisältää kolme toimintalinjaa, jotka liittyvät osaamiseen ja elinkeinoelämään, yhdyskuntarakenteeseen ja toimintaympäristöön sekä hyvinvointiin. Maakunnan kehittämisen pidemmän tähtäyksen suuntaviivat on tuotu esiin Varsinais-Suomen maakuntasuunnitelmassa 2030. Maakuntastrategia Kompassi tulevaisuuteen, joka sisältää sekä maakuntasuunnitelman että maakuntaohjelman, hyväksyttiin maakuntavaltuustossa kesäkuussa 2010.

Maakuntaohjelmaa toteutetaan yhteistyössä maakunnan eri toimijoiden kanssa. Keskeisessä asemassa ovat maakunnan yhteistyöryhmässä edustettuina olevat tahot. Rahoitus koostuu valtion budjettirahoituksesta, kuntien ja yksityisen sektorin panostuksesta sekä eri ohjelmien kautta tulevasta hankerahoituksesta.

Ohjelman seuranta varten on jokaiselle ohjelman toimenpiteelle Varsinais-Suomen liitosta määrätty yhdyshenkilö, jonka tehtävänä on toimenpiteen etenemisen seuraaminen ja tarvittaessa myös hankkeen edistäminen. Seurannasta on myös erillinen raportti "Miten maakunta makaa, Varsinais-Suomen maakuntaohjelman seuranta toimenpiteittäin vuonna 2013", jossa on käyty läpi jokaisen toimenpiteen toteutumistilanne.

2. LYHYT KATSAUS MAAKUNNAN TILAAN

Työttömyyden kasvu on kevään 2013 aikana kiihtynyt. Vielä vuosi sitten maakunnan työttömyystilanne oli samalla tasolla koko maan kanssa, mutta viimeisen vuoden aikana maakunnan työttömyys on kasvanut koko maata nopeammin. Maakunnassa on tällä hetkellä lähes 35 000 henkeä vailla pysyvää työtä, kun työttömien lisäksi huomioidaan kaikki ne henkilöt, jotka ovat erilaisissa työvoimahallinnon toimenpiteissä (esimerkiksi työllistetyinä tai koulutuksessa). Työttömyysluvut voisivat olla kuitenkin vieläkin hurjempia, jos samaan aikaan suuret ikäluokat eivät jäisi eläkkeelle. Myös osa työttömistä jää eläkkeelle. Työttömyyden kasvu onkin voimakkainta nuorison keskuudessa.

Varsinais-Suomen nykyisen taloussuhdanteen tekee vaikeaksi erityisesti se, että sekä teollisuuden että rakentamisen tilaukset ovat vähentyneet. Huomattava osa palveluista on sidottu alueen teollisuus- ja rakennustuotannon kehitykseen. Suhdanteiden epävarmuus tulee heijastumaan ennen pitkää myös palveluiden kysyntään. Jo nyt alueen BKT on pudonnut kolmanneksella vuoden 2008 huippuvuodesta ja on enää vain noin 10 miljardia euroa. Alueen asiantuntijat ennakoivat suhdanteiden muuttuvan vasta vuoden 2014 aikana.

Maakunnan monipuolisesta elinkeinon kokonaisuudesta löytyy onneksi myös aloja, joilla menee vielä varsin hyvin. Näitä ovat koneiden ja laitteiden valmistus sekä bioala. Loimaan seudun pk-yritykset pärjäävät omilla tuotteillaan ja tuotekehityksellään, Vakka-Suomen elinkeinorakenne monipuolistuu uusien energia- ja elintarvikealojen investointien myötä. Myös Uudenkaupungin autotehtaan lomautuksille on tiedossa loppu. Vaikka Salo painii enätystyöttömyyden kanssa, alueen muilla kuin matkapuhelintuotantoon sidoksissa olevilla teollisuudenaloilla toimivien yritysten kehitys on vakaampaa. Kestää kuitenkin kauan ennen kuin isojen tuotantolaitosten poissaolo korvaantuu uudella tuotannolla ja ennen kaikkea työpaikoilla. Ilman vientivetoisen teollisuuden uutta nousua myös julkisen sektorin tuottamat palvelut joutuvat supistuksen kohteeksi. Ulkomaisten matkailijoiden määrä ei kulttuuripääkaupunkivuoden jälkeen noussut. Venäläisten matkailijoiden määrä on ollut kuitenkin jatkuvassa kasvussa ja tulee nousemaan lähivuosina suurimmaksi matkailijaryhmäksi ohi ruotsalaisten.

Talouskehitys näkyy myös maakunnan väestökehityksessä: Kotimainen nettomuutto on vähentynyt, Turun seudun kehyskuntien väestönkasvu on hidastunut Turun seudun asukkaiden pakkautuessa Turun kaupungin alueelle. Huolestuttavin kehitys näkyy kuitenkin Salossa, jossa vuosikymmeniä kestäneen väestönkasvun jälkeen Salon kaupungin asukasmäärä lähti vuonna 2012 voimakkaaseen laskuun ja lasku jatkuu edelleen. Matkapuhelintuotannossa irtisanomiset ovat painottuneet suorittavan tason työntekijöihin, ja alueelta on muuttanut pois erityisesti nuoria työkäisiä, ehkä juuri sellaisia, joita juuri Salo nyt tarvitsee rakennemuutoksen ylittämiseen. Muutto on kuitenkin kohdistunut lähialuille; Turun, Raaseporin ja Helsingin seuduille.

Maakuntavertailussa Varsinais-Suomi on kuitenkin säilyttänyt veto-voimaisuutensa kansan keskuudessa, sillä se on edelleen yksi Suomen kolmesta maakunnasta, joissa kaikki väestönkasvun osatekijät (muuttoliike, luonnollinen väestökasvu sekä maahanmuutto) ovat

3. MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTUMINEN

positiivisia. Nämä kaksi muuta maakuntaa ovat Uusimaa ja Pirkanmaa. Väestönkasvun suhteen maakunnan tavoitteet ovat kuitenkin suuremmat kuin nykykehitys, joka on jäänyt Tilastokeskuksen trendiennusteidenkin alapuolelle. Maakunta vetää hyvin ulkomalaisia, erityisesti virolaisia, jotka tulevat tänne töihin, joiden tekemiseen maakunnan sisältä on vaikea löytää tekijöitä.

3.1 Monipuolinen osaaminen ja kilpailukykyiset elinkeinot

Nuorten yhteiskuntatakuuta on ryhdytty toteuttamaan myös Varsinais-Suomessa. Haasteena on toimenpiteiden toteuttajien suuri määrä. Erityisesti kunta- ja oppilaitospuolella on ollut epätietoisuutta niille kuuluvista tehtävistä takuun toteuttamisessa.

Turun kaupungin ja turkulaisten korkeakoulujen käynnistämässä Projektiässä-hankkeessa keskeisenä tavoitteena on luoda Turun kaupungin, Turun seudun kärkitoimialojen ja turkulaisten korkeakoulujen yhteinen toiminta- ja palvelumalli, jonka avulla toimijat pystyvät edistämään loppuvaiheen korkeakouluopiskelijoiden työelämysuhteiden kehittymistä ja opiskelijoiden työllistymistä Turun talousalueelle ja Varsinais-Suomeen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on keväällä 2013 antanut ehdotuksensa ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjäkohtaisista opiskelijamääristä. OKM:n esityksessä koulutuspaikkoja supistetaan merkittävästi etenkin Itä- ja Pohjois-Suomessa ja mm. Satakunnassa, kun taas metropoli-alueen koulutuspaikoissa on merkittävää kasvua. Myös Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa koulutuspaikat lisääntyvät. Varsinais-Suomessa OKM:n esityksessä tavoitellaan muutamien kymmenien paikkojen kokonaisuudesta vuosina 2012 – 2016. Päätökset opiskelijamääristä on tarkoitus tehdä touko-kesäkuussa 2013.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkkokokonaisuudesta ei ole olemassa maakunnassa yksimielisyyttä eri toimijoiden kesken, joten sen "vapaaehtoinen" alueellinen edistäminen ei lyhyellä aikavälillä liene mahdollista. Kokonaispaketti kytkeytyy myös kuntarakenneuudistukseen. Järjestäjäverkkoasiaan liittyen Turun kaupunki on valmistellut Turun ammatti-instituutin aikuiskoulutuksen ja oppisopimustoimiston siirtoa Turun aikuiskoulutussäätiölle.

Pitkällisen väännön jälkeen on saatu varmistettua Turun telakalla tehtävien TUI –alusten tilauksen rahoitus. Ensimmäisen aluksen rakentaminen on aloitettu ja sen on määrä valmistua keväällä 2014. Toinen alus valmistuu keväällä 2015. Varsinais-Suomen telakkatyöryhmä vaikutti osaltaan TUI –alusten rahoituksen varmistumiseen. Työryhmän työskentelyllä jaettiin tietoa, tuotiin uusia elementtejä keskusteluun sekä luotiin poliittista painetta päätöksen syntymiseen. STX:n eteläkorealainen emoyhtiö on ilmoittanut olevansa valmis myymään Suomessa omistamansa telakat.

Työ- ja elinkeinoministeriön asettaman Meriteollisuus 2020 –kilpailukykytyöryhmän tehtävänä on mm. pohtia valtion toimenpiteitä toimialan pitkän tähtäimen aikavälin uudistamiseksi ja kilpailukykyyn kehittämiseksi. Työryhmä jätti maaliskuussa 2013 välimietintönsä, jossa risteilijärakentaminen oli sivuutettu lähes täysin. Työryhmä antaa esityksenä 17.6.2013 mennessä elinkeinoministerille.

Meri- ja metalliteollisuuden toimialan äkillinen rakennemuutosstatus loppui vuoden 2012 lopussa. Salon status jatkuu tämän vuoden loppuun. Syyskuussa 2012 valtioneuvosto nimesi Kemiönsaaren kunnan äkilliseksi rakennemuutosalueeksi vuoden 2015 loppuun saakka. Rakennemuutoksen hoitamiseksi on toteutettu paljon toimenpiteitä ja niille on saatu rahoitusta, mutta siitä huolimatta on haasteita uusien kasvualojen saamisessa.

Turku Touringin toiminta on vakiintunut koko maakunnan matkailun kehittäjänä ja koordinoijana sekä matkailuelinkeinon edunvalvojana. Turku Touring kokoaa koko maakunnan matkailutarjonnan yhteiseen Huvia meren rannalla -esitteeseen, joka on mukana kaikissa markkinoinnin toimenpiteissä. Samoin myös Turku Touringin verkkopalvelu visitturku.fi on koko maakunnan kattava palvelu. Matkailijavirrat Varsinais-Suomeen muualta kuin Venäjältä ovat olleet menossa alaspäin. Uusi maakunnan matkailuohjelma 2013-2020 nostaa esille kehittämisen kärjet kuten saariston ja kulttuurin sekä korostaa saavutettavuutta.

Varsinais-Suomen vahva asema elintarviketuotannossa ja erityisesti ketjun alkuvaiheessa antaa mahdollisuuksia vastata kuluttajien terveellisen, luonnonmukaisen ja lähellä tuotetun ruoan tarpeeseen. Ruokaketjun kehittämiseen on alueella kohdistettu useita hankkeita, joista suhteellisen tuoreina esimerkkeinä ovat mm. VARRU-hanke, Luomuvakka, Kasvua vihanneksista jne. VARRU-hanke kerää yhteen Varsinais-Suomen elintarviketieteen toimijat alkutuotannosta, mikro-, pk- ja suuryrityksiin, tutkijoihin, oppilaitoksiin ja kehittäjiin.

Kalatalouden toimintaedellytysten parantamiseksi on laadittu lausuntokierroksella olevat ammattikalastuksen ja kalankasvatuksen sijainninhjaussuunnitelmat Saaristomerelle ja Selkämerelle. Kalankasvatuksen ympäristöohjeistuksen uusittu versio valmistui tammikuussa 2013 ja se linkittyy sijainninhjaussuunnitelmaan. Itämeri-strategian osalta on käynnistetty poistokalastushankkeet Saaristomerellä ja Selkämerellä.

Laajan valmistelun tuloksena syntynyt aiehakemus Innovatiiviset kaupungit 2014+ (INKA) -hakuun on jätetty keväällä 2013. Tuleva INKA -kokonaisuus on osana kaupunkien ja TEM:n välistä kasvusopimusmenettelyä uusi toimintamalli alueellisen kasvukehityksen vahvistamiseksi. Turun kaupunkiseutu on jättänyt hakemuksen TEM:iin myös kaupunkiseutujen väliseen kasvusopimusmenettelyyn. Ensimmäiset neuvottelut kasvusopimuksesta ja INKA:sta on käyty TEM:in ja Turun kaupunkiseudun välillä toukokuun loppupuolella.

Turun kaupunki on lokakuussa 2012 jatkanut meritekniikan tutkimusryhmä Meridiemin yhteistyösopimuksia Aalto-yliopiston, Turun yliopiston ja Turun ammattikorkeakoulun kanssa vuosiksi 2013-2015. Sopimuksilla Turku vahvistaa asemaansa meritekniikan tutkimuksen keskuksena.

Energia- ja ympäristöala on nimetty yhdeksi lounaisrannikkoyhteistyön (LOURA) lippulaivaksi. Alan neljäksi kärjeksi on valittu bioenergiaan ja kierrätykseen liittyvä resurssien tehokas hyödyntäminen, vesialan innovatiiviset ratkaisut, ydinvoima-alan koulutus sekä offshore -tuulivoiman rakentaminen.

Varsinais-Suomen ELY -keskuksen kansainvälistymispalveluiden palvelumäärät ovat kasvaneet selvästi. Yhteistyöhön on tullut mukaan laajasti uusia yhteistyökumppaneita. Vuonna 2012 ELY -keskuksen kansainvälistymispalveluiden piirissä oli 850 yritysten edustajaa sekä 300 kumppania/sidosryhmäläistä. Yritysvalmenuksiin ja henkilöstökoulutuksiin osallistui noin 100 yritystä. Yrityskohtaista kansainvälistymiseen liittyvää rahoitusta sai noin 80

yritystä. Yritysten yhteishankkeissa rahoitusta myönnettiin noin 125 yritykselle. Yhteinen palvelusivusto www.GolInternational.fi on avattu. Kansainvälistymispalvelukokonaisuus on myös kytketty osaksi Team Finland- konseptia

Vuosittain järjestettävässä INNOAURA – Luovaa Innovoimaa Varsinais-Suomesta –kilpailussa valitaan maakunnan alueelta valitsijoiden mielestä eniten luovuutta, luovaa potentiaalia omaava tai nk. luovien toimialojen liiketoimintaa kehittänyt yritys. Vuoden 2013 teemana oli Meri ja Luovuus – miten merta on luovasti hyödynnetty liiketoiminnassa? Kilpailun valintaraati nimesi kilpailun voittajaksi turkulaisen Metaverstas Oy:n hankkeen Virtuaalioppimisympäristö meriturvallisuusharjoitusten tukena. Palkintosumma oli 8 000 euroa.

3.2 Eheä yhdyskuntarakenne ja vetovoimainen toimintaympäristö

Työ maakunnan aseman vahvistamiseksi Itämeren keskuksena on jatkunut. Turun kaupungin ja Varsinais-Suomen liiton aloitteesta syntynyt Turku-prosessi hyväksyttiin syksyllä 2012 virallisesti osaksi EU:n Itämeristrategiaa. Turku-prosessin tehtävänä on vastata yhdessä Itämeren valtioiden neuvoston CBSS:n kanssa strategian ulkoisesta ulottuvuudesta, erityisesti suhteista Venäjään. Vuonna 2012 ajankohtaista prosessissa on ollut käytännön projektien valmistelu Turun, Hampurin ja Pietarin kesken.

Maakunnan markkinoinnin kampanjat ovat keskittyneet laadukkaaseen asumiseen sekä yrittämiseen ja osaamiseen. Innolink Oy:n lokakuussa 2012 tekemä tutkimus osoitti, että Turku on noussut Tampereen ohi kiinnostavimpana asuinpaikkakuntana.

Satamayhteistyötä on tiivistetty Varsinais-Suomen ja Satakunnan satamien sekä kaupunkien toimin lounaisrannikkoyhteistyön (LOURA) puitteissa. Vuonna 2012 Turun lentoaseman kautta kulki yli 450 000 matkustajaa, eli Turun lentoaseman kautta kulkeva henkilöliikenne on kehittynyt myönteisesti. Vuoden 2013 alkupuolella matkustajamäärät ovat tosin olleet laskussa. Pikalentoarhdissa Turun lentoasemasta on kehittynyt merkittävä keskus, mikä luo hyvät edellytykset pikalentoarhdin jatkokehittämiselle. Lentoliikenneyhteyksien pitkäjänteisen markkinoinnin ja kehittämisen haasteena on lentoyhtiöiden nopeampainen päätöksenteko reittien operoinnin suhteen.

Ympäristöministeriö vahvisti maaliskuussa 2013 maakuntavaltuuston joulukuussa 2010 hyväksymän Varsinais-Suomen maakuntakaavan Loimaan seudun, Turun seudun kehyskuntien, Turunmaan ja Vakka-Suomen alueille. Vahvistamispäätöksen myötä on koko maakunnan alueella nyt voimassa oleva Varsinais-Suomen maakuntakaava, yhtäläinen juridinen maankäytönsuunnittelun ohjaustyökalu. Tätä ennen ympäristöministeriö vahvisti joulukuussa 2012 Salo-Lohja-ratalinjaa koskevan Varsinais-Suomen vaihemaakuntakaavan. Tuulivoimavaihemaakuntakaavaehdotus viedään kesäkuun 2013 Varsinais-Suomen maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi.



Turun kaupunkiseudulle laadittu kestävä kehitystä ja alueen veto-voimaisuutta edistävä rakennemalli (RM35) hyväksyttiin yhteiseksi strategiseksi maankäytön suunnittelun linjaukseksi alueen kunnissa keväällä 2012. Rakennemallityön tavoitteena on olla luonteeltaan seudullinen maankäyttöstrategia, joka ohjaa yleispiirteisesti kuntien maankäyttöä. Rakennemallityöprosessi on tiivistänyt seudullista kaavayhteistyötä ja nostanut esille kysymyksiä, jotka tulee seudullisesti ratkaista maakunnan vetovoimaisuuden, positiivisen kasvun ja kehityksen lisäämiseksi.

Vuonna 2012 kilpailutettiin Varsinais-Suomen liikennestrategian ja Turun seudun (rakennemallialue) liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinta. Suunnittelutyössä em. suunnitelmat päivitetään alueen tarpeita ja valtakunnallisia liikennepoliittisia linjauksia yhteen sovitaviksi. Suunnittelutyö valmistuu vuonna 2014.

Valtioneuvoston liikennepoliittisessa selonteossa eduskunnalle 2012 huomioitiin yhteysvälihanke vt 8 Turku–Pori hallituskaudella 2012–2015 aloitettavana liikenneverkon kehittämishankkeena. Suomen hallitus päätti kehysriihessä maaliskuussa 2013 valtioneuvoston kehyksistä vuosille 2013–2016. Riihessä hyväksyttiin mm. hallituskauden suuret liikennehankkeet. Päätös sisältää 100 milj. euron investointihankkeen käynnistämisen valtatielle 8 Turku–Pori yhteysväliä tällä hallituskaudella. Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakunnilla on ollut yhteinen näkemys, että valtatie 8 parantaminen Turku–Pori yhteysväliä vaatii tässä vaiheessa 210 milj. euron investoinnin.

TEHO Plus - Maatalouden vesienpuhdistuksen tehostaminen - hanke 2011-2013 jatkaa TEHO:n (Tehoa maatalouden vesienpuhdistukseen 2008-2011) aloittamaa työtä maatalouden vesistö- ja ympäristökuormituksen vähentämiseksi sekä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Hanketta toteuttavat yhteistyössä Varsinais-Suomen ELY-keskus, MTK-Varsinais-Suomi ja MTK-Satakunta. Hanke toimii tiiviissä yhteistyössä alueen viljelijöiden kanssa. Mukana on lähes 200 maatilaa.

Ympäristöministeriö on asettanut helmikuussa 2012 ravinteiden kierrätyksen seurantar ryhmän. Sen tehtävä on seurata, että Suomen lupaukset edistää ravinteiden kierrätystä Itämeren kuormituksen vähentämiseksi etenevät. Sen tehtävä on myös tehostaa maatalouden vesienpuhdistusta erityisesti Saaristomeren valuma-alueella.

Loppuvuonna 2012 perustettiin Varsinais-Suomen luonnonvarafoorumi, koska Varsinais-Suomen luonnonvara-, bioenergia-, jäte- ja sivutuotekierron tarpeet ja mahdollisuudet tulee tarkastella yhtenä logistisesti toimivana resurssitehokkaana kokonaisuutena.

Lounais-Suomen metsäohjelma 2012–2015 on valmistunut. Metsiä suojellaan pääosin Metso-ohjelman keinoin 15000 ha vuoteen 2020 mennessä. Ohjelman mukaan metsätalouden toimenpiteissä halutaan turvata arvokkaiden elinympäristöjen ja uhanalaisten eliöiden säilyminen.

Turun seudun jätevoimalaa koskeva YVA-selvitys on valmistunut. Tarkastelussa mukana olevien uusien vaihtoehtojen (Turun Topinonjan jätekeskus ja Raision Palovuori) osalta selvitys osoittaa, että hankkeet ovat ympäristöllisesti toteuttamiskelpoisia sillä huomau-

tuksella, että Palovuorella kaavoitukseen joudutaan tekemään muutoksia. Selvityksessä tarkasteltiin myös nykyistä Orikedon jätevoimalaa ns. 0-vaihtoehtona. Kevään 2013 aikana YVA-selvityksiä esitellään yleisölle ja tämän jälkeen on tarkoitus tehdä päätöksiä jätevoimalan sijoittamisesta. Päätöksellä tähdätään edelleen siihen, että uusi jätevoimala aloittaisi toimintansa vuonna 2017 tai 2018.

Kohti hiilineutraalia kuntaa -hankkeen (HINKU) varsinaissuomalaisten kuntien Mynämäki ja Uudenkaupunki kumppanuuskuntia ovat Laitila, Masku ja Nousiainen. HINKU-toiminta jatkuu aktiivisesti, laajenee edelleen ja luo käytännönläheistä toimintamallia uusiutuvan energian edistämiseksi ja kilpailukykyyn nostamiseksi.

Turun sataman alueelle Pansioon on suunniteltu rakennettavaksi nesteytetyn maakaasun säiliö. Turun piste palvelisi laivaliikennettä ja alueen teollisuutta, mutta ei toteutuessaan korvaa maakaasuputken tarvetta Varsinais-Suomeen.

Kuntien omat vesihuoltosuunnitelmat ovat Varsinais-Suomessa erittäin hyvin ajan tasalla. Alueellisista suunnitelmista viimeiseksi on päivitetty Turun seudun alueellinen vesihuoltosuunnitelma. Lähes kaikki alueelliset suunnitelmat ovat 2000-luvulla päivitettyjä, joten tilanne on kohtuullisen hyvä. Suurten vesihuoltolaitosten toteuttaminen on onnistunut hyvin, mutta jätevesiosuuskuntapuolella etenemistä on hidastanut rahoituksen puute.

3.3. Kattavat hyvinvointipalvelut ja turvallinen elämä

Vuotta 2012 leimasi kuntarakennelain ja valtioneuvoston uudistuksen valmistelu sekä tarkoituksenmukaisen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen selvittäminen. Uudistustyön keskeneräisyys ja epätietoisuus tulevasta kuntarakenteesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteesta on vaikeuttanut kuntayhteistyön täysimääräistä kehittämistä koko kuntakentällä. Lisäksi vapaaehtoiset kuntien yhdistymisestä käytävät tunnustelut on koettu epätarkoituksenmukaisiksi kunnes kuntauudistuksen kokonaisuus on selvä.

Varsinais-Suomessa on suuria haasteita sosiaali- ja terveyssektorilla. Kehitys on ollut viime vuosina huolestuttavaa erityisesti lastensuojelussa (esim. huostaanottojen määrän kasvu) ja perhepolitiikassa. Kehitysvammopalvelujen kehittämisessä on tapahtunut edistymistä. Tästä esimerkkinä on yksilöllisen asumisen kehittyminen.

Pajakoulujen vakinaistaminen maakuntaan ei ole edennyt. Ainoa pajakoulumainen toiminto on Kaarinassa toimiva 10. luokka.

Vuoden 2011 nuorisolain perusteella on kuntiin perustettu monialaisia lapsi- ja nuorisopolitiikan koordinaatioryhmiä, joiden tehtävänä on mm. seurata valmistuneiden nuorten sijoittumista, puuttua koulunkäynnin keskeyttämiin, järjestää etsivän nuorisotyön toiminta sekä huolehtia viranomaisten välisestä tiedon kulusta ja tietojen luovutuksesta. Varsinais-Suomen kunnissa koordinaatioryhmiä on muodostettu kattavasti ja suurimmassa osassa kuntia tehdään etsivää nuorisotyötä sekä työpajatoimintaa.

MAAKUNTAOHJELMAN 2011-2014 TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMISTILANNE

Sosiaalisen yrityksen nimeä voivat käyttää ainoastaan työ- ja elinkeinoministeriössä pidettävään sosiaalisten yritysten rekisteriin merkityt yritykset. Rekisteröintiä haetaan erikseen työ- ja elinkeinoministeriöltä. Maaliskuussa 2013 sosiaalisten yritysten rekisterissä oli 169 yritystä, joista vain seitsemän Varsinais-Suomesta.

Esteettömyyteen erikoistunut tieto on koottu Turun AMK:n tiloihin, jossa toimii neuvontakeskus Kunnonkoti. Esteettömyysasiamiestoiminnan laajentaminen on edennyt osaan Turun naapurikunnista. Esteettömyysasiamies toimii Turun kaupungin organisaatiossa. Seudullisen esteettömyysasiamiehen palvelusopimusta tarjottiin Turun kaupungin toimesta 14 kunnalle, joista 7 kuntaa on päättänyt sopimuksen solmimisesta Turun kaupungin kanssa. Esteettömyysasiamiestoiminta käynnistyy seudullisena ja esteettömyysasiamiehen palveluita tarjotaan Liedon, Maskun, Naantalien, Paimion, Raision, Ruskon, Sauvon ja Turun esteettömyyden edistämiseksi. Myös Laitilassa toimii kunnallinen esteettömyysasiamies.

Turun seudun kehyskunnille ollaan parhaillaan laatimassa yhteistä kotouttamisohjelmaa. Yhteisellä ohjelmalla on tarkoitus tukea pienempien kuntien kykyä suoriutua uudistuvan lain tuomista velvoitteista.

Kunnat, jotka ovat sitoutuneet ottamaan pakolaisia, ovat Naantali, Raisio, Lieto, Turku, Kaarina ja Salo. Näistä Naantali on ilmoittanut ottavansa jatkossa vähemmän pakolaisia.

Jokaisen yksittäisen toimenpiteen toteutumisastetta on pyritty arvioimaan seuraavalla asteikolla:

xxxx	Toteutunut
xxxx	Edennyt hyvin
xxx	Edennyt kohtalaisesti
xx	Edennyt heikosti
x	Ei ole aloitettu

TL 1 Monipuolinen osaaminen ja kilpailukykyiset elinkeinot

Toteutunut xxxxx

Ei toimenpiteitä.

Edennyt hyvin xxxx

Ylläpidetään telakkateollisuuden ja sen alihankintaverkoston toimintakykyä ja osaaminen.

Varaudutaan rakennemuutoksiin ja luodaan uusia kasvualoja.

Nostetaan erikoisviljelyn ja siihen perustuvan elintarviketuotannon tutkimusta, osaamista ja jalostusarvoa sekä laaditaan lähistrategia lähituotannon mahdollisuuksien parantamiseksi.

Tuetaan kalatalouden toimintaedellytyksiä ja edistetään kalankasvatuksen sijainninhajausta. Toteutetaan Vakka-Suomen kalastuspuisto.

Vahvistetaan maakunnallisen teknologia/business -kampuksen toimintaa ja nostetaan se nykyistä korkeammalle tasolle. Tähän liittyen

uudelle osaamiskeskuskaudelle Varsinais-Suomen osaamiskeskusten toimialoiksi määritellään: bioalat, meriklusteri, funktionaaliset materiaalit, elintarvike, ICT sekä matkailu ja luovat toimialat.

aktivoidaan korkeakoulujen ja osaamiskeskusten yhteyksiä elinkeino- ja muiden toimijoiden kanssa toiminnan vaikuttavuuden lisäämiseksi

Maakunnan yritysalamäätä kansainvälistetään

kouluttamalla ja tukemalla kasvuhakuisten pk-yritysten vientiponnistelua asiantuntija- ym. palveluin

tehostamalla palveluja uusien ulkomaalaisten yritysten toiminnan laajentumiseksi/siirtymiseksi maakuntaan.



Myönnetään jokavuotinen julkinen palkinto alueen luovan toimialan parhaista innovaatioista, joiden valintakriteerit tukevat maakunnan elinkeinopoliittisia tavoitteita.

Ylläpidetään ja kehitetään Kulttuuripääkaupunki 2011 -hankkeen keskeisiä ideoita ja verkostoja (esim. kulttuurin alueellinen yhteistyö ja tuotantoedellytykset).

Edistetään "prosentti rakennus- ja korjauskustannuksista taiteeseen"-periaatteen toteutumista.

Edennyt kohtalaisesti xxx

Aktivoidaan työllisyyspolitiikkaa

toteuttamalla nuorten koulutus- ja työllisyystakuu

lisäämällä työkokeiluja ja kuntouttavaa työtoimintaa

kehittämällä toimintamalli harjoittelupaikkojen järjestämiseksi korkeakouluista valmistuneille

Lisätään ammatillisen peruskoulutuksen koulutuspaikkoja maakunnan tarvetta vastaavasti ja perustetaan sitä koskeva maakunnallinen koulutuspaikkapankki.

Tuetaan koulutuksen järjestäjäverkon kehittämistä maakunnan erityispiirteet huomioon ottavaksi mukaan lukien ruotsin kielen opetus.

Tuotteistetaan ja kaupallistetaan uusia liikeideoita sekä kehitetään uusia tuotekonsepteja (esim. sähköajoneuvokonseptit, ja kanssikäymisen teknologiat).

Nostetaan Turku Touring matkailun toimialakehittäjäksi tekemällä siitä aidosti maakunnallinen sekä kehitetään maaseudun ja saariston ympärivuotista matkailua mm. lisäämällä sisältöjen tarjontaa (esim. terveysmatkailu, elämysmatkailu, hiljaiset alueet).

Vahvistetaan meriklusteria perustamalla meriteknikan kehittämisskeskus ja käynnistämällä meriteollisuusalan yliopistotasoinen koulutus Turussa. Alueellistetaan Syken Merikeskuksen toimintoja Turkuun.

Kehitetään Turun biokuvantamisen keskuksesta Pohjoismaiden johtava alan keskus.

Kehitetään ympäristö- ja vihreää taloutta ja edistetään yritystoimintaa näillä aloilla.

Edennyt heikosti xx

Ei toimenpiteitä.

Ei ole aloitettu x

Ei toimenpiteitä.

TL 2 Eheä yhdyskuntarakenne ja vetovoimainen toimintaympäristö

Toteutunut xxxxx

Selvitetään Turun seudun uuden jätteenpoltto- tai muun käsittelylaitoksen sijoittamista Topinojalle tai vaihtoehtoisesti muihin kuntiin. (MV:n ponsi: tutkitaan mahdollisuus toteuttaa laitos koko maakunnan yhteishankkeena)

Edennyt hyvin xxxxx

Tiivistetään kansainvälistä eri alojen yhteistyötä Itämeren alueella. Turusta kehitetään "merkittävä Itämeren keskus".

Markkinoidaan maakuntaa eri toimijoiden yhteistyönä.

Kehitetään logistisia palveluja ja monipuolisia kansainvälisiä yhteyksiä mm. Turun lentoaseman ja satamien yhteydessä.

Ohjataan kaupallisten palvelujen ja työpaikkojen sijoittumista tukemaan ehyttä yhdyskuntarakennetta kuntien elinvoimaisuutta edistäen niiden omista lähtökohdista.

Otetaan yleiskaavoitus kuntien strategiseksi suunnitteluvälineeksi. Vahvistetaan seudullista yleiskaavayhteistyötä ja panostetaan suunnittelun laatuun.

Laaditaan selvitykset maakuntakaavan tarkistamiseksi seuraavien teemojen osalta ja hyödynnetään tuloksia maakunnan kehittämissessä

ekologiset käytävät ja hiljaiset alueet

saariston (Turunmaa) rakennuskulttuuriympäristöt

kaupan palveluverkkoselvitys

Suunnitellaan ja kehitetään Varsinais-Suomen liikennejärjestelmää. Painopisteenä on Turun kaupunkiseutu.

Vaikutetaan uuteen liikennepoliittiseen selontekoon siten, että seuraavat asiat on selonteossa huomioitu:

8 Turku-Pori, yhteysvälihanke

paikallisjunaliikenne Turku-Salo, Turku-Loimaa ja Turku-Uusikaupunki

Turun seudun joukkoliikenteen voimakas kehittäminen

kaupunkiseutujen liikennejärjestelmän kehittäminen (mm. Turun satamayhteys, Salon itäinen ohitustie, kt 40 Turun kehätie)

liikennejärjestelmän ylläpidon ja kehittämisen pitkäjänteisyys ja rahoitustason nosto

toimivan saaristoliikenteen turvaaminen.

Kehitetään Varsinais-Suomen liikennejärjestelmää liikennejärjestelmätyössä määritellyn liikennepolitiikan edistämiseksi ja liikennejärjestelmäsuunnitelmiin sisältyvien toimenpideohjelmien mukaisin toimenpitein. Keskeisiä toimenpiteitä ovat edellä mainittujen lisäksi:

Määritellään ja vaiheistetaan Salo–Lohja uuden ratalinjauksen suunnittelu sekä Uudenkaupungin radan kehittämistarpeet (mm. taseuristeyturvallisuus, tavaraliikenteen tarpeet, kantavuus ja sähköistys).

Parannetaan liikenneturvallisuutta (arvostuksen lisääminen sekä suistumis- ja kohtaamisonnettomuuksien vähentäminen, erityisesti valtatie 9).

Painotetaan ilmastotavoitteita liikennejärjestelmän kehittämisessä.

Luodaan erityyppisiä uusia metsien monimuotoisuutta ylläpitäviä alueita ja alueiden verkostoja vapaaehtoisin keinoin.

Edistetään kilpailukyistä asuin- ja työpaikkaympäristöä / toimintaympäristöä tuottavaa kaupunkisuunnittelua.

Edistetään maakunnallisen energiastrategian toteuttamista ja siinä erityisesti

uusiutuvan energian (ml. bioenergia) tuottamisen lisäämistä ja logistiikan järjestämistä

energia-alan huippuosaamisen lisäämistä ja yhteistyön tiivistämistä (energiateknologian osaamiskeskittymä).

Edistetään jätevesiosuuskuntien perustamista ja vesilaitosten yhdistämistä suuremmiksi yksiköiksi ja tuetaan alueellisen vesihuollon kehittämissuunnitelman toteuttamista (esim. siirtoviemärit).

Edennyt kohtalaisesti xxx

Parannetaan maakunnan satamien yhteistyötä ja kilpailukykyä. Selvitetään maakunnan satamien yhdistämistä.

Tuetaan Saaristomeren ja muiden vesien hoitoa, esim. TEHO -hankkeessa tuotettuun toimintamalliin sitoutetaan kaikki valuma-alueen maatilat.

Edennyt heikosti xx

Laaditaan maa-ainesstrategia. Siinä huomioidaan kokonaisvaltaisesti maa-ainesten kestävä käyttö ja pohjaveden hyvä laatu ja riittävyys.

Edistetään maakaasuputken vetämistä maakuntaan.

Ei ole aloitettu x

Ei toimenpiteitä.

TL 3 Kattavat hyvinvointipalvelut ja turvallinen elämä

Toteutunut xxxxx

Laaditaan seudulliset / työssäkäyntialuekohtaiset turvallisuussuunnitelmat, joihin kuuluvat muun muassa koulupoliisi- ja pelastustoiminta, liikenteen asennekasvatus sekä hoito- ja hoivalaitosten turvallisuus (automaattiset sammutuslaitteistot).

Edennyt hyvin xxxx

Kootaan kuntien yhteinen esteettömyyteen erikoistunut tieto yhteen paikkaan (resurssikeskus). Laajennetaan esteettömyysasiamiestoimintaa.

Edennyt kohtalaisesti xxx

Peruspalveluja kehitettäessä lähtökohtana pidetään ennaltaehkäisyä, varhaista puuttumista ja kuntoutusta. Peruspalvelut järjestetään kunnissa lähipalveluina ja erityispalvelut hoidetaan yhteistoiminta-alueella tai sitä laajemmalla alueella.

Kehittämistoimenpiteiden painopisteinä ovat

lasten ja nuorten perheiden palvelut

vanhustenhuolto

päihde- ja mielenterveystyö

vammaispalvelujen kehittäminen

Lisätään sosiaali- ja terveydenhoitoalojen henkilökunnan koulutusta ja uudistetaan koulutusta sosiaali- ja terveysalan tietotaidon yhdistämiseksi.



Luodaan koulunkäynnin keskeyttämisen seurantajärjestelmä, johon sisältyy toimenpiteet puuttua koulunkäynnin keskeyttämiseen

Kehitetään erilaisia osallistumismuotoja esim.

tuetaan aluetoimikuntatyötä

perustetaan kaikkiin kuntiin nuorisovaltuustot

perustetaan erilaisia matalan kynnyksen tapaamispaikkoja

Edennyt heikosti xx

Tuetaan vapaaehtoisia kuntaliitoksia ja kuntien yhteistyötä.

Tuetaan sosiaalisten ja yhteiskunnallisten yritysten perustamista.

Parannetaan kaikkien siirtolaisten kotoutumismahdollisuuksia turvaamalla kaikille, riippumatta maahantulon syistä, mahdollisuus päästä kotouttamiskoulutukseen sekä varmistamalla kaikille riittävä suomenkielen opetus.

Kaikki seutukunnat osallistuvat pakolaisten vastaanottoon.

Ei ole aloitettu x

Vakinaistetaan pajakouluja.

